

ORGANUL

LUMINAREI.

Gazeta Beserecésca, Politica, e literaria.

Cu prè Gratiosa invoientia.

Sambata

Nr. VII.

15 Febr. 1847.

TRANSILVANIA.

BLASIU, 14 Febr. Noi nu avemu nemic'a nou a nunciá de asta data, de catu cursulu examenelor, ce se voru inchiá mane, si un ne statatoriu capriciosu, tempulu ce domnesce acum de vreo dóa septamani, si mai pe tota or'a se schimbà, acum cu nè si inghaciú, acum cu sore, plóe, tina; starea sanctatii inse cu tote acestea e buna.—Gazetele dela Clusiu dein 9: 21 Febr., nu ne aduc nemic'a nou dela Dieta, afara de continuarea desbateriloru dein Siedentiele pana 12 Febr. s. n. tienute; SS. si OO. fiendu cuprinsi cu desbateri preliminari, dein dioa numita n'au mai tienutu Siedentie publice.

ANGLIA.

LONDON, 1 Febr. s. n. Daniel O'Connell vení astadi acum antaiu in Camar'a Comuniloru dupa inceperea Sesiunei de in estu tempu si luá locu pre scaunele oposetiunei, spre semnu, ca mai multa incredintiari si pune in Peel (l. Pil), decatu in Lord J. Russel. Elu propuse mai multe cereri spre ajutorenti'a nefericitoru compatriotiloru sei.—Correspondentie dein London afla, ca O'Connell dela sesiunea dein urma ar fi imbatrinitu forte, si resunetulu cuventului lui ar fi pierdutu multu dein putere.

—List'a suscrieriloru pentru peritorii de fome de in Scotia si Irlandia, cu capetulu lui Jan. trecu preste 100 mii p. st. Adunarile ce se facu in beserecile anglesci si la Metodisti, pote inca voru aduce la 300 mii. Ci aceste sume sunt numai ca picuri in mare, si atat'a nefericire intr'aste doa tieri a nevoe voru cere un sacrificiu mai giosu de 10 milioane p. st.—Perirea de fome la atat'a ajunse acum in Irlandia, catu acum nuse mainumera cu diecile ei cu sutele, si deregetori'a pentru cercetarea mortiloru ne fiendu in stare de a si implini detoria, pentru multimea mortiloru, incetá dela functiunile sale.—Guberniulu se cuprinde in tota seriositatea, cu luarea mesuriloru spre miciorarea acestii batai pre capulu omenescu.—Dein America sosira in dilele de mai curendu o suma nemesurata de totu sortea de vipturi.

—Sciri private aiépta, ca ministeriulu e determi-

natu a cere dela Parlamentu inaltierea darei dupa venituri si proprietate, spre intempinarea speselor ce ceru intru ajutorenti'a celoru lipsiti.—Asta lege, de care nime nu escuteitu, fu intruduse suptu ministeriulu de mai inainte, numai ca pana la un tempu, ci impregiurarile se paru a nu favori stergerea ei, si se pote ca se remana statatoria pentru totu deaun'a. Dupa acésta lege, totu proprietariulu si ori de ce profesiune se fia, e datoriu a contribui un pro-centu dein venituri dela 150 p. st. in susu.

—Relegiunea R. C. posiede astadi in Anglia (afara de Irlandia) 622 besereci si capele, 11 colegiuri, 43 munastiri de barbati si femei, si 818 preoti.

GERMANIA.

BERLIN, 3 Febr. s. n. Borussia dupa indelungatele asteptari si doriri, luá de in bunetatea Regelui Constitutiune. Indioa de mai susu se publicara: un Patente al regelui, si trei Ordonantie regulatore; ele esira mai antaiu in Gazetele borusice, si de in aceste se cetescu intregi si in Adausulu straordinariu la Gaz. Un. de A. Nr. 38, 7 Febr. Dupa aceste documente cele optu Diete provinciale ale monarchiei se voru aduná intru o Dieta a tota imperati'a, pre care monarchulu o va chemá periodice, si de cate ori se va semti trebuentia, seu interesele statului mai alesu momentose ovoru cere. Obiectulu mai de frunte al Dietei voru fi detoriele statului, imprumutarea si stergerea loru, apoi si alte cereri seau gravamine, care inse numai prein membrele Dietei se voru puté presentá. Diet'a va stá dein patru Statu: a) Statulu Principiloru, Comitiloru si Domniloru, a deca: 1) Principii de sange maioreni, acum 10 voturi, 2) Domnii cei cu dreptu de voturi virile, curiate si collective dupa provincie; dein Borussia 5, Brandenburg 11, Pomerania 1, Silesia 25, Posen 4, Saxonia 7, Vestfalia 12, si Renana 5: sum'a 80 de voturi.— b) Statulu Calariloru (cavaleri, calareti), de in Deputatii a 8 provincie: in sum'a 231 de voturi,—c) Statulu Cetatiloru, dein deputatii acelorasi provincie, in sum'a 182 voturi; si—d) Statulu Comunitatiloru, asemenea, cu 124 de voturi. Sum'a sumelor: 617 de voturi.—Sta-

turile Dietei se voru adună împreună, numai cându au asi da votu decisiv; in tote celelalte cazuri cându au de asi da oparere numai consultativa, se desparte Statulu Domniloru si alu Caroliloru, de catra cele lalte doa staturi. Conclusele se facu dupa majoritatea voturiloru. Presidiulu Staturiloru, cându voru deliberá separati, va fi pe lenga un Marescalcu, seau V. Marescalcu numiti de Majest. sa,—ér' cându voru deliberá împreună, se vá cuveni Marescalculu Statului Domniloru.—Impresiunea, ce fece acesta inscien-tiare in publicu, e adunca si bucuratore. Gazet'a Un. Borusica adauge: In urma scimu noi, ca nu form'a constitutiunei face pre un poporu ferice si tare, ci Spiritulu cei dá viacia, de aci incredentiarea nostra nu opunemu in cuventele legeri ci intru semtiulu adevेरului, dreptatii si ordului, ce poporulu Borusiei totdeauna'a au aretatu, si intru strins'a legatura ce in decursulu a multoru seculi împreună pe rege si poporu.

S P A N I A.

Dupa sciri dela Madrid dein 17: 29 Jan., ministeriulu se infientiá. Ducele de Sottomayor e ministru negotialoru de in afara si presidente consiliului ministerial, Bravo Murillo ministru dreptatii, Seijas Lojano celoru de in Iontru, Roca de Togorès invetiaturei publice, Ramon de Santillan finacieroru, generariu Pavia bataiei, si Baldazano a marinei adinterim.

PRINCIPATELE ROMANESCI.

Noi luarámunumai acum cei de antaiu IX numeri de in Albin'a rom., si dupa raritatea ei in partile nostre ne semtímu indetorati da un extractu de cele mai momentose, ce nise paru in aceasta veterana Gazeta, atatu politice catu si literarie.

Nr. I. 2 Jan. „Dioa anului nou au inceputu la noi cu ferice auguriu. Érn'a cea de multu asteptata, s'au inturnatu la noi in starea cuvenita cu tote a ei, geru secu si ninsore, care va contribuí a face manosu pamentulu si a adapá riurile. Starea sanctatii publice n'au fostu nici odata mai impacatore. Comerciuu pregatesce operatiile sale de primaver'a viitore, linistea domnéza in tíera si carnavalulu deschide placeriloru portile sale. Pre lenga acest'ea putemu socoti de buna omenire ca chiaru in dioa de anu nou au intratu in Capitalia nostra representatulu armoniei: faimosulu Liszt.

Nr. III. Dioa Botezului Domnului nostra Is. Chr. s'au serbatu in Capitala cu evlavie si pompa cuvenita.—La un ceasu dupa amédia di, au primitu S. botezu Princiulu celu nou nascutu, cu nume de Michail, nasiu fiendui D. Logofetu si Cavaleru Const. Maurocordatu, care ceremonia pre lenga orarile celoru de facia, fú incunoscuta Capitaliei prein salve de bucuria.

Nr. V. Luni in 11 Jan. s'a deschisu Adunarea generala. Dupa Te Deum, ce fú cantatu in vechi'a Catedrala, Prea SS. Episcopi de Romanu si Husiu precum si ceilalti boeri Deputati s'au intrunitu in sal'a sidentieloru, unde se ceti

Oficiulu Prea In. Domnu atingatoriu de deschiderea Sesiei Adunarei pe a. 1846 (?), pre cum si acelfa despre numirea Prea S. Episcopului de Romanu implinatoriu indetoririi de presidente a Adunarei, pana la insanatosiarea Prea S. Metropolitu Meletie.—Dupa alegerea Secretariloru definitivi si suplinatori, si dupa adevेरirea titluriloru Deputatiloru noi, toti Deputatii au mersu la palatiulu Domnescu spre a infacisiá prea inaltiatului Domnu orarile respectuose.—Martia si Vinerea s'au alesudi de Sidentia.“

Feuilletonulu aceluasi Jurnalulu incepe cu o Oda intitulata,, Anulu nou.“

Reposat'au anulu celu vechiu, dein cenusi'a sa invia
Un nou Fenix si-alui aripi leau intinsu acum in ceru,
Tota lumea il salúta cu orári cu bucuria,
Ore ce in acestu anu nou pentru mine se mai ceru?
Pote traiu voiosu si dulce? sciu lucorea trecatoriá
Care fulgerandu se pare c'a deschide cerulu sántu,
Dar cându credu sei vedu lumin'a in locu de doritulu sore,
Mai aduncu tinericu inca se reversa pe pamentu.

Pote Musele, amorulu?—a junetieloru langore
Am cercatu, ea me'naltiase pan' la sfer'a lui Platon,
Dar la tartaru me impinse o putere 'mfieratore,
Candu eram acum aproape de amor, de Elicon.

Inganatu in somnu, in visuri nu putui lumea'ntielege,
Si dorite floricele vrendu s'adunu a dese ori
Me trezii dein visulu dulce, numai spini putui culege,
Nu, nu cercu eu Elicon; nu nu vreu d'acumu amor.

Pretenia? ore cine n'ar dori prietenia!
Intre dine, ce ide'a pre pamentu au fostu urditu,
Mai placuta, mai frumosa, cerulu n'are alta fia,
Dar' mai cruda nui tirana, candu o viacia au amagitu.

Ore ce lucru dorívoi astadi candu anulu se'ncepe?
Adapostulu singuraticu, dupa fortuni un liman,
Unde n'ajunge durerea, cade lacrimi se m'adepe,
Nici surisulu celu cu fiere al ascunsului dusman.

Acolo pe totu dea un'a, de se pote ca se fia,
Asi dori in somnu a trece, uitandu si se fiu uitatu,
Se visezu precum visat'am in viatiami de junia,
Se iubescu pre omu si patria, de neómeni departatu.

—Totu acolo incepe un articulu biograficu despre: Logofetulu Miron Costinu istoriculu Moldavei, de D. Nic. Balcesculu, incheiatu in Nr. II. D. Balcescu aflá acum mai multe si mai vechi noti-tie despre acestu nefericitu istoriculu, de catu insemnase in articuluu dein Mag. ist. T. I, p. 138.

Aceste daturi, ce incepu dela esírea lui Miron dein invetiaturi, si anume dela a. 1658—1675, forméza un fragmentu dein viacia lui prea interesantu, si dupa interesulu, ce incepura a luá studiale istorice, ne incredemu ca se astepta cu nerabdare ase reproduce si in organulu seu, in Magasinulu istoricu.

Noi nu scimu, ce pote fi caus'a de intardia-rea publicarei Istoriciloru Moldavi, ce se apromise publicului in anii trecuti. Ci nu putemu crede, cá ea se fi fostu vreo recéla de catra publiculu romanu. Candu vedemu atatea opere romantice, teatrale etc., publicanduse de in di numai pentru petrecere si desfetare, intristarea nostra ar fi a prope de desperare, déca numai studiale seriose nu siar aflá partinitorii sei.—Midiu-locele, de asi castigá in Ms. cele ce nusu esite in publicu, in dilele nostre sunt mai anevóc decatu pana nu erá aflata artea tipografica. Dar' dorulu de a avé a mana, totu ce scimu caesiste, cu atat'a a crescutu mai multu, cu catu ne este une ori chiaru cu neputentia a nilu stemperá. Miro-

nu, celu pucinu in partile Ungariei si Transilvaniei, eraritate. Exemplariulu de in Blasiu, celu memoréza Engel in Hist. T. IV, 1. p. 67, nu se mai afla aici. Celu dein Ungaria se pare ca mai stá in Bibliotec'a repausautului Sam. Vulcanu in Oradia ori in Beiusiu. Un exemplariu MS. de in partea de antaiu a Cronicei Romaniloru de Princ. Cantemir ce s'a tiparitu, se mai afla aici. De alti istorici ori Cronicari moldoveni ori munteni nu au fostu, nici nu scimu se fia vreo urma in partile acestea.

BUNURILE SASILORU

nobilitare scose de suptu jurisdictiunea Comitatésca.

Suptu acestu titulu comunica Jurnalulu germanu: Transilvania, Nr. 13, de in 15 Febr. a. c., un articulu, ce pentru multiemea dateloru istorice meritéza deplina luare aminte.

„Regii Ungariei, in cepe, carii fidelitatea si meritele sasiloru pentru patria si principe le remunerara cu bunuri nobilitarie, le scosera de suptu jurisdictiunea comitatesca.

De acestea se tienu bunurile beserecei S. Mariei de in Sibiu, care e beserac'a parochiala. Regele Sigismundu doná acestia la a. 1424 bunurile prepositurei S. Ladislau, anume: Reussen, Prostia mare, Pr. mica, Balcaciu, si Judveiu. Bunurile acestea le scosese regii Ungariei de suptu jurisd. Comitat., ci cu tote acestea Comitatulu Cetatei de balta voea a stringe pe Balcaceni si Judveieni a se arata inaintea judecatii acestui Comitat. Judele regiu al Sibiului si doi ospeti de in Balcaciu purtara plansore in numele seu si altuturoru locnitoriloru dein Balcaciu si Judvei inaintea Vice-Vajvodiloru Transilvaniei Marcu Herepei si Mich. Dormanházi, si a tota nobilimea adunata in Turda; la care acestia la a. 1450, in Jan. dechiarara, cá voru se manutiena pre Balcaceni si Judveieni intru libertatile loru, si ca toti cei ce aru avé vreo pretensiune asupr'a acestora se o probeze inaintea judecatii acestoru doa sate, ear' ne multieminduse cu judecat'a, se duca caus'a inaintea celoru 7 Judeci (Arch. Sib. Nr. 127).

Aceesi besereca mai posedea ca legate in testamentu dela privati satele: Répás, Petersdorf si Ruesch de in Alba de susu, ce se confirmá de R. Mathia si Wladislau la a. 1485 si 1509 (Acolo Nr. 419, 125); si la rugamintea Burgermeisterului dein Sibiu Thom. Altenberger le scose R. Mathia la a. 1486 de suptu jurisd. Comit. si le supuse Burgermeisterului si celoru 7 judeci (Totu ac. Nr. 429).

R. Mathia la a. 1474 impreună Abatia Cisterciteloru dela Cherti cu prepositur'a susu atinsa, si trei ani mai tardiu doná acel'asi Abatia cu tote satele de ea tienende aceiasi besereci dein Sibiu, precum: Cherti, Creutz, Meschendorf (musna), Closdorf, Abtsdorf, Feldioar'a, Coluni, Hortobágy, si Chertiulu rom. (Noulu). Abati'a acesta o luase Stefanu V, ca duce a Trans., suptu a sa distincta protectiune la a. 1264, sii dede drepturile si privilegiulu Sibieniloru (Totu ac. Nr. 350, 2). Cu tote aceste la 10 Dec. 1663 se cercá,

ore Craitzulu, Meschendorfu, si Closdorf, dela inceputu au fostu scose de suptu jurisd. Comitat. (Totu ac. Nr. 998).

La a. 1467, doná R. Matia Resinariulu Cetatei Sibiului si o supuse jurisdictiunei ei (Arch. Sib. Nr. 653). Asemenea totu acel'asi rege doná Sibiului si celoru 7 judeci Selistea, in Buda a 3 di dupa S. Laurentiu 1472; si intruducerea se fece intr'acel'asi anu prein Capitulu Albei.

De jurisd. Scaunulu Alcina seu Nocrichiu se tienea Zlatn'a (Schlatten). R. Ludovicu demandá la a. 1361 Comitelui Conradu si betraniloru, juratiloru si universitatei Sasiloru de in provinci'a Sibiului, a introduce pre Capitulu Albei in posesiunea Zlatnei si al apará in contr'a nedrepteloru pretensiuni a mai multoru Sasi, carii cu puterea ocupase si tieneau Zlatn'a (A. Szeredai, Notit. p. 51).

Besereca S. Nicolau de in Segisioara posede Vulcanulu dein Com. Albei de susu dupa testamentulu nobilei Catarina vedu'a cetatianului Egidiu micu de acolo de in a. 1438. R. Matia scose la a. 1487 acesta posesiune de suptu jurisd. Comit. si o impreună cu cetatea si scaunulu Segisorei (Arch. Seg.).—G. Basta dona Segisoreniloru satele: Zóna verös, Cigmantor, K. Kend, N. Kend, Domald, si Sz. Joan dein Com. Cetatei de balta cu vreo cateva deintr'al Albei de susu pentru 28 mii fl. si alte bune servitiuri (Totu ac. N. 52), pre in care se impreunara cu aceesi cetate si scaunu.

La rugarea Brasioveniloru imunitéza R. Wladislau la a. 1500 posesiunile loru: Purcari, Zaizon, Tatrang, Hoszszufalu, S. Mihaiu, Türkös, Batsfalu, Krizba, Apatza, care de Törtzburg,—Siarcaia, Mikefalva si Ujfalu, care de Brasio v,—si Zernesti si Tlocna (sic) care se tienu de besereca St. Marii de acolo, supunendule jurisdictiunei sasesci (Arch. Bras.).

La a. 1381 impreună R. Ludovicu Ibásfaleulu cu scaunele Media siului si a Sieicii (Arch. Cendr.).

Bistricianii posedeau Valea Rodnei cu 21 sate rom., pre care R. Matia le impreună cu Districtulu Bistricii si le desparti de Comit. Dobucei, la a. 1475 (Eder ad Felm. p. 230).

Cu cetatea Sebesiului se impreună la a. 1481 prediulu sasescu Giesshübel dein Alb'a de giosu (Arch. Sib. Nr. 400), si R. Matia la a. 1485 demandá a se esecutá acea impreunare (Arch. Sib.).

R. Ladislau impreună la a. 1453 Talmaciulu cu Sibiulu si cele 7 scaune. Dela a. 1469 fü Sibiulu si 7 scaune in posesiunea Fagarasiului si Omlasiului, de care se tienea Selistea cu 7 sate romanesci. R. Matia le intari si pre acestea la a. 1472 dein cautarea meriteloru Sibieniloru (Arch. Sib. nr. 342). R. Ferdinandu demandá ca Selistea se nu contribuesca in midiu-loculu nobilimei (Totu ac. nr. 699).—La a. 1783 demandá R. Matia tuturoru locuitoriloru dein Distr. Fagarasiului de ori ce stare se fia, a ascultá de cei 7 judeci intru tote (Totu ac. nr. 423). Intruducerea Sasiloru in dominiulu Fagarasiului dupa tote mandatele regesci nu se implini (Arch. Sib. Nr. 321, 322).

Dein vechime erá impreunate cu Sibiulu si cu 7 judeci satele sasesci dein Alba de giosu: Manaradea, Cinadea, Ciapulu si Sorostinulu, ce se tieneau de Abati'a Bernarditiloru Egres dein Ungaria (Transumtulu Capitulariu dein a 1406 in Arch. Sib. nr. 126) si militau suptu steagulu Sibiului. Vrendu inse nobilimea dein pregiuru ai pune suptu steagulu loru, si planguenduse 7 scaune regelui Sigismundu, demandá acest'a Vaivodului Trans. Nicolau Ciachi la a. 1416, ca pre ospetii ai acelu 4 sate sei apere intru vechile drepturi (Arch. Sib. nr. 22). Dupa dechiararea regelui Mathia dein 1476, locuitorii acestoru sate fiendu germani, in catu pentru contributime, pazi si militia, se tienu de Sibiu (Arch. Sib. nr. 367). In dilele lui Wladislau caditura aceste sate suptu Episcopi'a Cianadului dein Ungaria. R. Ferdinandu le doná la a. 1553 Sibieniloru (Totu ac. nr. 654, 655) pentru osuma, pentru care erá transcrise lui Nicolau Cerepovici.

La plansorea celoru 7 judeci demandá R. Mathia la a. 1485 Oficiolatului Albei si cetatei de balta, se nu mai indrasnéscá taxatorii a conumerá satele abatiei Egres, a beserecei dein Sibiu, Sigisoara si Brasion, nici dominiurile Talmaciului si Omlasiului in midiu-loculu nobililoru, in sciendiandu ca almentrea Burgermaisterii Sibiului si Segisioarei impreuna cu judecii si juratii dupa dat'a loru plenipotentiali voru impiedecá (Arch. Sib. nr. 431). Aceeasi demandá si R. Wladislau (totu ac. nr. 52). Si comitele Stefan Bathori Vaivod'a Trans. la a. 1492 apara pre Sasi in contra nobililoru, carii unele sate sasesci, anume: Cinadea, Manaradea, Sorostinulu, Ciapulu, Balcaciu, Judvei, Prostia mare si mica learu trage ca tra sine in dare si militi'a cu mare damnificarea celoru 7 judeci, de carii se tienu (totu ac. nr. 54 fasc. a. 1546).

O mare parte dein aceste bunuri nobilitarie nu sunt mai multu in manule sasiloru ci a magnatiloru si nobililoru unguresci. Satulu romanescu Resinariu dela 6 Nov. 1786 se facu satu liberu de scaunulu Sibiului. Satulu sasescu Zlatna sierbesce dupa regula fara de afi suptu jurisd. Nocrichiului. Ibasfaleulu se radica cetate. Cendrisiulu, Cigmantorulu etc. nu sunt impreunate cu Segisoar'a. Siebesiulu nu putu tiene multu prediulu Giesshübel. Valea Rodnei donata Bistriicianiloru, se militari dela a. 1765 impreuna cu 21 sate romanesci, precum si alte mai multesate ce se tieneau de 7 judeci, si Brasion. Satele sasesci ce se tieneau de abatia Egres se desfacura de Sibiu si cele 7 Scaune, sisi pierdura libertatea sibiésca.

P R I N C I P I A

de limba si Scriptura.

VI.

Cantandu la formele limbei rom. alaturandule cu ale sororiloru ei, mai a prope cumnate le aflamu cu ale latinei si italice, ma pucinu cu ale provincialei, ispane, portugalice, si prea departatu cu ale cei francesci, nu ca aru fi de o natura cu

totulu diversa, ci pentru mai mult'a scimbare ce lis'au facutu. De aci ne va fiertatu pentru ce noi damu atat'a preferentia formeloru latino-itale a-supra celoru francesci, catu chiaru si candu intrebuentiamu compuse si derivate dein cea francesca, ne semtinu plecati ale latino-italiza spre ale romaní. Esemplulu va ilustra mai multu, ca destulu ne va fi si unulu. Vediuramu scrisu in limb'a rom. cuventulu amplotiati, franc. employé, care edela latinulu implico intru intielesulu applico, precum arata italianesculu impiegato; noi deci amu trebuí adoptandulu se dicemu: implecatu, de nune vomu multiemi cu aplecatu.

Dreptu, ca luandu a mente la diferentia ce se afla intre formele nostre si unele latino-italice, nici noi nu romanizam intru tota rigorea pre cele latine, si intrebuentiamu cuvente latine in forme numai de giugetate putende a se apará, precum conscientia, in locu de cuscientia, — comunicatiune in locu de cuminecatiune, macar' scimu ca vechii romani asia au disu si au scrisu. In Liturgi'a de Iasi dein a. 1649, Lit. J. Chrisost. p. 13, v., curatiescemi sufletulu si inim'a de cusciintia vicleana. Greg. Dial. p. 36, r., ca intru curat'a cusciintia, cu ne rusinatu etc.—Lit. J. Chris. p. 20, v., si cumenecatiunea svantulu duhu se fie cu toti cu voi. S. Bas. p. 22, v. uniciunea credintii si cumenecatiunea svantulu duhu cersindune pre insine si unii pre alalti etc. Pentru ca desi noi dicemu mai multu cu in loculu latinescului cum, con, si co, care la latini mai totu intr'o forma se pronunciau, dar' avemu si contenti, in Romani'a sicoprinde; ca conceni e serbescu dela κοινήτις, κοινάω κοινύ, sia contenti (opr.) e curatu latinu inca ne romanitu.

Caus'a e, ca nu numai amu fi ne'ntielesi in multe de intru'nceptu, ci ca pote nisar si imputa ca afectatiune. Noi vremu mai antaiu incunoscerea cu cuventele; de aci retienerea formeloru mai usitate, cele mai rigoroze potu urma si mai tardiu; macar' scimu, ca sunt barbati romani pre cari dupa cuventialii respectamu, carii credu, ca si formele romane, in catu sunt diverse, trebue reduse la latine.

Intrebarea ede celu mai inaltu momentu, si dupa parerea nostra cu totulu aterrandu dela ideea, ce ne ovomu face: ca ore limb'a romanescá e numai o limba corupta de in latin'a, au ca e atat'a de vechia ca latin'a, si ca diferentiele ei sunt, seau numai dein studiulu de ao armoniza mai bine dein punctulu efoniei, dein influentia impregiurariloru, seau togm'a dein acea cauza ca si latin'a siau schimbatu in multe formele ei pan'a nu ajunge la cultur'a clasica, prein care se abatu in catu-va dela dielectele italice si asia si dela limb'a romanescá. Noi suntemu in parerea cea mai de in urma, ori cum se va paré de paradoxa, si dupa catu amu pututu pricepe dein cercetarile ce facuramu, credemu a puté dice cu ceva probabilitate, cum ca nu totu, ce nu se afla in latin'a clasica, pentru acea nu ar fi romanu, latinu, dein cea mai inalta vechime.